

تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان

(کتاب دوم)

دکتر حسن بشیر

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان قراردادی : بشیر، حسن، ۱۳۳۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان (کتاب دوم) / حسن بشیر.
 مشخصات نشر : تهران: مشق شب، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۳۹۶ ص.: مصور، جدول، نمودار.
 شابک : 978-600-8920-23-6
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 موضوع : رسانه‌های گروهی -- جنبه‌های سیاسی
 موضوع : Mass media -- Political aspects
 موضوع : رسانه‌های گروهی -- جنبه‌های اجتماعی
 موضوع : Mass media -- Social aspects
 رده بندی کنگه : ۱۳۹۷ ت ۵۵ ب ۸ / ۹۵
 رده بندی دیویی : ۳۰۲/۲۳
 شماره کلاسیک ملی : ۵۳۴۲۵۲۸

نام کتاب: تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان (کتاب دوم)
 تألیف: دکتر حسن بشیر عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع)
 ناشر: انتشارات مشق شب
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 نوبت چاپ: اول / ۹۷
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۲۰-۲۳-۶

نشانی مرکز نشر و پخش: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان قدس،

ساختمان آناتول فرانس، (شماره ۳) واحد ۱۱

تلفن تماس: ۱۷ - ۶۶۹۶۲۵۱۶ نمابر: ۶۶۴۸۸۸۲۰

www.mashgheshabpub.ir

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر می‌باشد.

فهرست مطالب

۱۳.....	بخش اول / بیداری اسلامی و رسانه های جهان
۱۵.....	تحلیل اول
	• جنگ نرم رسانه ای و رویکردهای دیپلماتیک: مطالعه بیداری اسلامی معاصر
۳۷.....	تحلیل دوم
	• بازنمایی بیداری اسلامی در بحرین: تحلیل گفتار روزنامه های «اخبار الخلیج»، «الشرق الاوسط» و «نیویورک تایمز» از تاریخ «فوریه ۲۰۱۱ الی فوریه ۲۰۱۲»
۶۱.....	تحلیل سوم
	• دیپلماسی رسانه ای کشورهای جهان درباره بیداری اسلامی لیبی و «اخله نظامی غرب: تحلیل گفتمان نشریات خارجی (از ۶ مارس ۲۰۱۱ تا ۱۰ می ۲۰۱۱)
۸۹.....	تحلیل چهارم
	• تحلیل گفتمان گزارش های شبکه های تلویزیونی الجزیره، العربیه، بی بی سی عربی، العالم درباره انقلاب مصر (۲۰۱۱/۱/۲۵-۲۰۱۲/۶/۲۴)
۱۰۹.....	بخش دوم / انتخابات ایران و رسانه های جهان
۱۱۱.....	تحلیل پنجم
	• تحلیل گفتمان بیانات مقام معظم رهبری درباره انتخابات یازدهم ریاست جمهوری اسلامی ایران (۲۴ خرداد ۱۳۹۲)
۱۳۷.....	تحلیل ششم
	• تحلیل گفتمان فیلم های تبلیغاتی نامزدهای دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸)
۱۶۱.....	تحلیل هفتم
	• تحلیل گفتمان مناظره های انتخاباتی دو رقیب اصلی در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری

تحلیل هشتم ۱۹۷

- مطالعه تطبیقی اخبار خبرگزاری های سی ان ان و رادیو اروپای آزاد در مورد حوادث پس از انتخابات ۲۲ خرداد ۸۸

تحلیل نهم ۲۱۵

- تحلیل گفتمان نوشتارهای روزانه تارنمای فارسی وزارت امور خارجه اسرائیل درباره دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران

تحلیل دهم ۲۴۱

- دیپلماسی گفتمانی انتخابات در رسانه های جهان (مطالعه انتخابات خبرگان و مجلس شورای اسلامی)

بخش سوم / توافق هسته ای در رسانه های جهان ۲۵۳

تحلیل یازدهم ۲۵۵

- توافق هسته ای، آمریکا و دیپلماسی بازدارندگی: تحلیل گفتمان رئیس جمهوری آمریکا

تحلیل دوازدهم ۲۷۵

- پرونده هسته ای ایران: ابعاد بازی آمریکا: تحلیل صفحه سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در فیس بوک

مقدمه

روش تحلیل گفتمان روشی است که به شدت در جهان و از جمله ایران مورد توجه جدی قرار گرفته است. نگارنده تلاش کرده است که با انجام پژوهش‌های مختلف و نگارش مقالات علمی-پژوهشی و تخصصی گوناگون و نیز راهنمایی یا مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی و رساله‌های دکتری، همچنین در کتاب‌هایی که بعضاً حاصل جمع‌آوری مقالات منتخب است، این روش را به شکل عینی‌تر معرفی نماید. در سال‌های قبل کتاب‌های اول، دوم و سوم «**رسانه‌های بیگانه: قرائتی با تحلیل گفتمان**» از (مجموعه تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان) منتشر گردیدند که علاوه بر معرفی اجمالی روش تحلیل گفتمان در آنها تلاش شد که روش اینجانب در تحلیل گفتمان که به نام «روش عملیاتی تحلیل گفتمان» (پدام) (PDAM) (Practical Discourse Analysis Method) می‌باشد، به شکل نسبتاً تفصیلی معرفی گردد.

سه کتاب فوق‌الذکر حاصل مجموعه مقالاتی است که در ماهنامه «بین‌مدیریت ارتباطات» به مدت سه سال به‌طور مستمر منتشر می‌شدند. مقالات هر سال در یک کتاب جای‌آوری شده بودند و توسط انتشارات «سیمای شرق» منتشر گردیدند.

در یک مجموعه دیگری با عنوان «**تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان**» مقالات منتشر شده در فصلنامه‌های علمی-پژوهشی و تخصصی و نیز مقالات مستخرج از پایان‌نامه‌هایی که از این روش استفاده کرده‌اند با همین عنوان و با درج زیر عنوان «کتاب اول» در سال ۱۳۹۴ توسط انتشارات مشق شب منتشر گردید.

یکی از دلایل این اقدام، فرآیندسازی پیشرفت پیاده‌سازی روش پیشنهادی نگارنده یعنی «پدام» در پژوهش‌های علمی است. این فرآیند برای نشان دادن چگونگی اجرای این روش اهمیت به‌سزایی دارد که باید مورد توجه قرار گیرد.

نگارش مقالات مختلف مشترک، گسترش استفاده از روش مزبور در پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری در سطح کشور توسط دانشجویان و استادان محترم حکایت از این دارد که این روش از روایی و اعتبار قابل توجهی برخوردار می‌باشد.

مراحل روش پدام به خوبی روشن بوده و اجرای آن به شکل فرآیندی صورت می‌گیرد. معنا در این فرآیند شکل منطقی می‌گیرد و عقلانیت معنایی بر آن سایه افکنده است. این مسائل، روش مزبور را به یک روش مفید، علمی و آسان برای تحلیل گفتمان تبدیل کرده که اطمینان دارم در آینده گسترش بیشتری میان دانشگاهیان و محققان خواهد داشت.

کتاب پنجم در این زمینه که در مجموعه جدید «تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان» به عنوان «کتاب دوم» منتشر می‌شود، شامل ۱۲ مقاله در سه بخش است که عنوان‌های هر بخش و مقاله‌های مزبور به شرح زیر می‌باشد.

بخش اول: بیداری اسلامی و رسانه‌های جهان

تحلیل اول: جنگ نرم رسانه‌ای و رویکردهای دیپلماسی جریان تقابلی و ضد جریان: مطالعه بیداری اسلامی معاصر

تحلیل دوم: بازنمایی رسانه‌ای اسلامی در بحرین: تحلیل گفتمان روزنامه‌های «اخبار الخلیج»، «الشرق الاوسط» و «نیویورک تایمز»؛ تاریخ «فوریه ۲۰۱۱ الی فوریه ۲۰۱۲»

تحلیل سوم: دیپلماسی رسانه‌ای کشورهای حاشیه خلیج فارس: مطالعه بیداری اسلامی لیبی و مداخله نظامی غرب: تحلیل گفتمان نشریات خارجی (۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲) (۲۰۱۱)

تحلیل چهارم: تحلیل گفتمان گزارش‌های شبکه‌های تلویزیونی الجزیره، العربیه، بی بی سی عربی و العالم درباره انقلاب مصر (۲۰۱۲/۶/۲۴ - ۲۰۱۱/۱/۲۰)

بخش دوم: انتخابات ایران و رسانه‌های جهان

تحلیل پنجم: تحلیل گفتمان بیانات مقام معظم رهبری درباره انتخابات یازدهم ریاست جمهوری اسلامی ایران (۲۴ خرداد ۱۳۹۲)

تحلیل ششم: تحلیل گفتمان فیلم‌های تبلیغاتی نامزدهای دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸)

تحلیل هفتم: تحلیل گفتمان مناظره‌های انتخاباتی دو رقیب اصلی در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری

تحلیل هشتم: مطالعه تطبیقی اخبار خبرگزاری‌های سی‌ان‌ان و رادیو اروپای آزاد در مورد حوادث پس از انتخابات ۲۲ خرداد ۸۸

تحلیل نهم: تحلیل گفتمان نوشتارهای روزانه تارنمای فارسی وزارت امور خارجه اسرائیل درباره دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران

تحلیل دهم: دیپلماسی گفتمانی انتخابات در رسانه‌های جهان (مطالعه انتخابات خبرگان و مجلس شورای اسلامی)

بخش سوم: توافق هسته‌ای در رسانه‌های جهان

تحلیل یازدهم: توافق هسته‌ای، گفتمان آمریکا و دیپلماسی بازدارندگی: تحلیل گفتمان رئیس‌جمهوری آمریکا

تحلیل دوازدهم: پرونده هسته‌ای ایران و اعتمادسازی آمریکا: تحلیل صفحه سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در فیس‌بوک

همانگونه که دیده می‌شود بخش اول مربوط به بیداری اسلامی در رسانه‌های جهان است که چگونه این جریان رزمایی شده است. در بخش دوم، مباحث مربوط به انتخابات ایران در رسانه‌های مختلف داخلی و خارجی بررسی شده است.

در بخش سوم، پرونده هسته‌ای ایران در رسانه‌های مختلف مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته شده است. آنچه که در کتاب پنجم مربوط به معرفی روش عملیاتی تحلیل گفتمان (پدام) شاهد آن هستیم، گوناگونی تحقیقات و تحلیل‌هایی است که با این روش انجام گرفته‌اند. امیدوارم که همچون کتاب‌های سه‌گانه قبلی، کتاب چهارم تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان، این کتاب نیز مورد استقبال استادان، پژوهشگران، دانش‌پژویان و علاقه‌مندان به مباحث بین‌المللی و گفتمانی قرار گیرد.

انتشار این کتاب نیز همانند کتاب چهارم، مدیون حمایت دوست فرهیخته و دانش دوست جناب آقای مهندس ناصر رزاق منش، مدیرکل محترم روابط عمومی سازمان راهبردی و حمل و نقل جاده‌ای است. ایشان تا کنون به‌طور مداوم نشان داده‌اند که به مباحث علمی، باطاعت، روابط عمومی و رسانه‌ای نه تنها علاقه‌مند هستند، بلکه تلاش می‌کنند که به صورت عملی در جهت ارائه این حوزه‌ها را مورد حمایت و مساعدت جدی قرار دهند.

همچنین از جناب آقای رضا هوشمند، مدیرمسئول محترم انتشارات مشق، که نه با تلاش و جدیت قابل ستایشی در جهت انتشار این کتاب اقدامات لازم را انجام داده‌اند، سپاسگزار می‌کنم. همچون گذشته از تمام استادان و پژوهشگران تقاضا دارم که با مشورت‌ها، راهنمایی‌ها و نقدهای خود آنچه که در این زمینه از روش و تحلیل ارائه شده است، غنی‌تر و پربارتر نمایند.

دکتر حسن بشیر

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع)